

Arvsrättsliga frågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet 13 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden år 2008 om olika arvsrättsliga frågor. Motionsyrkandena gäller frågor om särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt, arvsrätt för kusiner m.fl., sambors arvsrätt samt egendomsförhållandet mellan makar och sambor.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden och hänvisar till tidigare ställningstaganden från riksdagens sida samt till pågående arbeten.

I betänkandet finns 3 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt	4
Arvsrätt för kusiner m.fl.	5
Sambors arvsrätt	7
Egendomsförhållandet mellan makar och sambor	9
Reservationer	12
1. Särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt, punkt 1 (v)	12
2. Sambors arvsrätt, punkt 3 (v)	12
3. Egendomsförhållandet mellan makar och sambor, punkt 4 (v)	13
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:C226, 2008/09:C309 och 2008/09:C389.

Reservation 1 (v)

2. Arvsrätt för kusiner m.fl.

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:C224, 2008/09:C327, 2008/09:C400 och 2008/09:C468.

3. Sambors arvsrätt

Riksdagen avslår motion 2008/09:C289.

Reservation 2 (v)

4. Egendomsförhållandet mellan makar och sambor

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:C262, 2008/09:C291, 2008/09:C326 yrkandena 1 och 2 samt 2008/09:C458 yrkande 3.

Reservation 3 (v)

Stockholm den 2 december 2008

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Andreas Norlén (m), Jan Ertsborn (fp), Gunnar Sandberg (s), Eva Sonidsson (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp), Fredrik Lundh (s), Maria Kornevik Jakobsson (c), LiseLotte Olsson (v) och Ingemar Vänerlöv (kd).

Utskottets överväganden

Inledning

I betänkandet behandlar utskottet 13 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden år 2008 om olika, i huvudsak arvsrättsliga, frågor. Motionsyrkandena gäller frågor om särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt, arvsrätt för kusiner m.fl., sambors arvsrätt samt egendomsförhållandet mellan makar och sambor.

Motionsförslagen finns i *bilagan*.

Utskottet behandlar under särskilda rubriker de olika frågor som aktualiserats i motionerna.

Särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden och pågående beredningsarbete.

Jämför reservation 1 (v).

Gällande rätt

I 3 kap. ärvdabalken finns särskilda regler om makars arvsrätt. Reglerna innebär att en make vid den andre makens död ska ta arv framför makarnas gemensamma bröstarvingar. Dessa bröstarvingar har i stället getts rätt till arv efter den först avlidne maken vid den efterlevande makens död. Efterlevande makes arvsrätt omfattar även enskild egendom som den först avlidna ägt. Om det finns efterarvingar innehar den efterlevande maken under sin livstid den arvfallna egendomen med fri föfoganderätt.

Finns det bröstarvingar efter den först avlidne som inte också är den efterlevandes barn, s.k. särkullbarn, gäller särskilda regler. Dessa innebär att särkullbarn har rätt att omedelbart få ut sitt arv efter en avliden förälder. Särkullbarnen kan dock avstå från sin rätt till förmån för den avlidnes efterlevande make. Sker ett sådant avstående blir särkullbarnen berättigade till efterarv på samma sätt som makarnas gemensamma bröstarvingar. Reglerna innebär att bröstarvingar i princip får vänta med att få ut sitt arv tills den efterlevande maken dör. Däremot kan bröstarvingar göra sitt rätt till arv gällande vid den först avlidne makens död om denne make gjort ett testamente som inkräktar på deras arvsrätt.

Motionerna

I motion C309 av Catharina Bråkenhielm och Jan-Olof Larsson (båda s) föreslås ett tillkännagivande om en lagändring som innebär att särkullbarn, liksom bröstarvingar, kan kräva sin andel av arvet först när båda makarna har avlidit.

Även i motion C389 av Egon Frid och LiseLotte Olsson (båda v) föreslås ett tillkännagivande om att lagstiftningen bör utformas så att den efterlevande partnerns intresse bättre tas till vara i förhållande till särkullbarns rätt att få ut sin laglott.

Motion C226 av Lars Elinderson (m) innehåller förslag till ett tillkännagivande att lagstiftningen bör utformas så att särkullbarn får en rättvis behandling när det gäller rätten till arv efter sina föräldrar.

Tidigare ställningstaganden

Frågan om ändringar i gällande lagbestämmelser rörande särkullbarns och efterlevande makes rätt till arv har varit föremål för överväganden av Ärvdabalksutredningen i betänkandet (SOU 1998:110) Makes arvsrätt, dödsboförvaltare och dödförklaring.

Liknande motionsyrkanden har vid flera tillfällen behandlats av utskottet, senast våren 2008 i sitt av riksdagen godkända betänkande 2007/08: CU12. Utskottet konstaterade då att Ärvdabalksutredningens betänkande alltjämt var föremål för överväganden inom Justitiedepartementet och ansåg, i likhet med vad utskottet ansett året innan, att resultatet av den pågående beredningen borde avvaktas. Förslagen i motionerna borde enligt utskottet därför avslås. Riksdagen följde utskottet.

Utskottets ställningstagande

Ärvdabalksutredningens betänkande är alltjämt föremål för överväganden inom Justitiedepartementet. Utskottet anser därför, i likhet med vad utskottet ansett tidigare, att resultatet av den pågående beredningen bör avvaktas. Förslagen i motionerna C226, C309 och C389 bör således avslås.

Arvsrätt för kusiner m.fl.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör arvsrätt för kusiner m.fl. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden.

Gällande rätt m.m.

Enligt 2 kap. ärvdabalken går arvet i första hand till den avlidnes bröstarvingar, dvs. barn och deras barn (med det undantag som följer av 3 kap. när den avlidne efterlämnar en make eller maka). Saknar den avlidne bröst-

arvingar är den avlidnes föräldrar eller – om någon av dem eller båda har avlidit – syskon och deras barn berättigade till arv. Är inte heller någon av dessa i livet går arvet i stället till far- och morföräldrar och deras barn, dvs. den avlidnes farbröder, fastrar, morbröder och mostrar. Om det inte finns någon efterlevande med ett så nära släktskap till den avlidne tillfaller arvet i stället Allmänna arvsfonden.

Allmänna arvsfonden tillkom år 1928 i samband med att kusiner och avlägsnare släktingar uteslöts från arvsrätt. Utgångspunkten för det allmännas arvsrätt blev att kvarlåtenskap som flyter in till det allmänna på grund av att arvsberättigad släkting saknas skulle tillfalla en fond, Allmänna arvsfonden, och användas för att understödja åtgärder till främjande av samhällets barnavård. Medlen skulle inte, såsom tidigare hade varit fallet, flyta in bland statens övriga inkomster. Skälet till detta var att en begränsning av arvsrätten inte borde ske i syfte att bereda staten inkomster för att täcka löpande utgifter. De successionsrättsliga synpunkterna skulle ensamma vara avgörande så att inte det allmännas arvsrätt kom att uppfattas som en konfiskation av arven. Vidare ansågs det som mindre stötande om arven går till ett ändamål som det kunde ha varit naturligt att tillgodose genom ett testamente. Eftersom det var fråga om en disposition av vissa kvarlåtenskaper som helhet, var uppfattningen att det mest ändamålsenliga var en fondering av arvet (prop. 1928:17, bet. 1LU21).

Motionerna

I motion C400 av Lars-Arne Staxäng (m) lämnas förslag till ett tillkännagivande om ett återinförande av arvsrätt för kusiner.

Även motion C327 av Hillevi Engström (m) innehåller förslag till ett tillkännagivande om ett återinförande av arvsrätt för kusiner.

Motion C468 av Gunnar Axén och Betty Malmberg (båda m) innehåller också förslag till ett tillkännagivande angående arvsrätt för kusiner. Motionärerna föreslår dessutom arvsrätt för kusinernas avkomlingar.

I motion C224 av Lars Elinderson (m) föreslås ett tillkännagivande om en översyn av arvslagstiftningen i syfte att vidga arvsrätten till bl.a. kusiner.

Tidigare ställningstaganden

Utskottet har vid flera tillfällen avstyrkt likalydande motionsyrkanden, senast våren 2008 i betänkande 2007/08:CU12. I betänkandet redogjorde utskottet för lagutskottets tidigare uttalande (bet. 2005/06:LU10) om att det torde vara förhållandevis sällsynt att en person saknar andra, närmare anhöriga än kusiner och att det därför med fog kunde antas att en arvsrätt för kusiner i det helt övervägande antalet fall inte skulle ha någon betydelse. Vidare har lagutskottet, i de fall Allmänna arvsfonden är arvtagare, pekat på den lagfästa möjligheten att helt eller delvis avstå arvet till förmån för en kusin till arvlåtaren och att till detta kommer möjligheten att genom testamente förordna om vem kvarlåtenskapen ska tillfalla.

Civilutskottet ansåg därför, liksom året innan, att det inte fanns tillräckliga skäl för riksdagen att ta något initiativ om återinförande av arvsrätt för kusiner m.fl. Förslagen i motionerna borde enligt utskottet därför avslås. Riksdagen följde utskottet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte heller nu att det finns tillräckliga skäl för riksdagen att ta något initiativ om återinförande av arvsrätt för kusiner m.fl. Förslagen i motionerna C224, C327, C400 och C468 bör således avslås.

Sambors arvsrätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som rör sambors arvsrätt. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden. Jämför reservation 2 (v).

Gällande rätt

Till skillnad från äktenskap och partnerskap innebär ett samboförhållande att särskilda rättsregler blir tillämpliga på samlevnaden utan någon uttrycklig önskan eller viljeförklaring från sambornas sida om detta. Sambolagen (2003:376) innebär bl.a. att s.k. samboegendom (gemensam bostad och bohag) enligt huvudregeln ska hälft delas vid samboförhållandets upplösning.

I samboförhållanden uppkommer dock – till skillnad från i äktenskap och partnerskap – ingen rätt för en efterlevande att ärva den avlidne. Där emot kan en efterlevande sambo begära bodelning. För bodelning i samband med dödsfall finns en kompletterande bodelningsregel. Enligt denna har den efterlevande sambon, i den mån egendomen räcker till, alltid rätt att som sin andel få ut så mycket av den behållna egendomen, efter avdrag för skulder, att den motsvarar värdet av två basbelopp.

Motionerna

I motion C289 av Hans Hoff (s) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om ett införande av arvsrätt mellan sambor motsvarande makars arvsrätt.

Pågående nordiskt harmoniseringsarbete

Inom Nordiska ministerrådet har en arbetsgrupp ett stående uppdrag av de nordiska justitieministrarna att undersöka möjligheten att harmonisera familje- och arvsrätten i Norden. I en komparativ studie om arvsrätten har arbetsgruppen bl.a. diskuterat frågan om sambors arvsrätt (Peter Lødrup,

Nordisk arverett, En sammenlignende studie av dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk rett med drøftelser av harmoniseringsmuligheter og reformbehov, Nord 2003:3). Arbetsgruppen konstaterade att de nordiska ländernas lagstiftningar i huvudsak liknar varandra och att sambor inte i någon av länderna har de rättigheter som en make eller registrerad partner har. Om en sambo ska få status som arvinge så får detta ske genom ett testamente med de begränsningar som arvingarnas rätt till laglott kan innebära. Några skäl för harmonisering fanns därför inte (a.a. s. 134).

Tidigare ställningstaganden

I proposition 2002/03:80 Ny sambolag anförde regeringen att utgångspunkten liksom tidigare borde vara att det inte får införas så utförliga regler för sambor att man därigenom åstadkommer vad som skulle kunna betecknas som ett äktenskapsliknande system av lägre dignitet. Varken lagutskottet eller riksdagen redovisade våren 2003 någon annan uppfattning (bet. 2002/03:LU19, rskr. 211).

Våren 2007 behandlade civilutskottet motionsförslag om införande av arvsrätt för sambor och anslöt sig då, i det av riksdagen godkända betänkandet 2006/07:CU21, till de bedömningar som lagutskottet tidigare gjort i frågan om införande av arvsrätt för sambor. Härutöver tillade utskottet att det framstod som klart olämpligt att införa en ordning där rätten till arv tillskapas genom domstolsprocess. Utskottet föreslog att förslaget i motionen borde avstyrkas. I sammanhanget erinrade utskottet om att de sambo-par som så önskar genom testamente kan förordna om fördelning av sin kvarlåtenskap. Vidare konstaterades att medel som tillfaller Allmänna arvsfonden under vissa förutsättningar helt eller delvis kan avstås till förmån för någon annan, t.ex. en efterlevande sambo. Avstående får göras om det med hänsyn till uttalanden av arvlåtaren eller till andra särskilda omständigheter kan anses stämma överens med arvlåtarens yttersta vilja eller, om det är fråga om avstående till arvlåtarens släkting eller någon annan person som stått arvlåtaren nära, om det kan anses skäligt. Utskottet tillade att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Kammarkollegiet beslutar om avstående av arv eller försäkringsbelopp.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till de bedömningar som utskottet tidigare gjort i frågan och föreslår därför att motion C289 bör avslås.

Egendomsförhållandet mellan makar och sambor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som rör eigendomsförhållandet mellan makar och sambor. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden.

Jämför reservation 3 (v).

Gällande rätt

Enligt 1 kap. äktenskapsbalken råder varje make över sin eigendom och svarar för sina skulder. En make har således ingen äganderätt till den andra makens eigendom under ett bestående äktenskap. Närmare bestämmelser om makars eigendom finns i 7 kap. äktenskapsbalken. En makes eigendom är giftorättsgods i den mån den inte är enskild eigendom. Enskild eigendom är bl.a. eigendom som till följd av äktenskapsförord är enskild, eigendom som en make har fått i gåva av någon annan än den andra maken med det villkoret att eigendomen ska vara mottagarens enskilda, eigendom som en make har erhållit genom testamente med det villkoret att den ska vara mottagarens enskilda samt eigendom som en make har ärvt och som enligt testamente av arvlåtaren ska vara mottagarens enskilda.

När ett äktenskap upplöses genom äktenskapsskillnad ska makarnas eigendom enligt allmänna bestämmelser i 9 kap. äktenskapsbalken fördelas mellan dem genom bodelning. Denna ska göras med utgångspunkt i eigendomsförhållandena den dag då talan om äktenskapsskillnad väcktes. I 10 kap. äktenskapsbalken anges vilken eigendom som ska ingå i bodelningen. All eigendom som en make äger och som inte gjorts till makens enskilda ska som regel ingå. Hur makarnas andelar av det gemensamma giftorättsgodset ska beräknas framgår av 11 kap. äktenskapsbalken. Från en makes giftorättsgods ska räknas av så mycket att det täcker de skulder som den maken hade när giftorättsgemenskapen upphörde. Det som återstår av makarnas giftorättsgods, när avdrag gjorts för att täcka skulderna, ska läggas samman och värdet därefter delas lika mellan makarna. Möjligheterna att jämka resultatet av en bodelning framgår av 12 kap. äktenskapsbalken. En situation då jämkning kan ske är då det med hänsyn särskilt till äktenskapets längd men även till makarnas ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är oskäligt att en make vid bodelning ska lämna eigendom till den andra maken i den omfattning som följer av de allmänna reglerna. I sådana fall ska bodelningen i stället göras så att den förstnämnda maken får behålla mer av sitt giftorättsgods.

När det gäller sambor finns i sambolagen (2003:376) bestämmelser om vad som utgör samboeigendom. På motsvarande sätt som i äktenskapsbalken anges att eigendom som en sambo fått i gåva eller genom arv eller testamente inte ingår i samboeigendomen, om eigendomen tillfallit sambon med det villkoret att eigendomen ska vara mottagarens enskilda.

När ett samboförhållande upphör på grund av dödsfall kan en efterlevande sambo begära att samboegendomen fördelas mellan dem genom bodelning. Bodelningen ska göras med utgångspunkt i egendomsförhållandena den dag då samboförhållandet upphörde. Vid bodelningen ska sambornas andelar i samboegendomen beräknas. Det som återstår av samboegendomen, sedan avdrag gjorts för täckande av skulder, ska läggas samman och värdet därefter delas i lika delar. En efterlevande sambo, om denne bäst behöver bostaden och bohaget, har rätt att få denna egendom i avräkning på sinlott eller, om värdet är ringa, utan avräkning. En förutsättning för att en efterlevande sambo ska få överta bostad eller bohag som tillhört den andra sambon är dock att ett sådant övertagande även med hänsyn till omständigheterna i övrigt kan anses skäligt. För bodelning på grund av dödsfall finns vidare en kompletterande bodelningsregel. Enligt denna har en efterlevande sambo, i den mån egendomen räcker till, alltid rätt att som sin andel få ut så mycket av den behållna egendomen, efter avdrag för skulder, att det motsvarar värdet av två prisbasbelopp (för närvarande 82 000 kr).

Motionen

Hillevi Engström (m) föreslår i motion C326 ett tillkännagivande om en ändring i äktenskapsrätten så att arv och gåva inte per automatik utgör giftorättsgods (yrkande 1). Motionären föreslår vidare ett tillkännagivande om att arv och gåva som huvudregel ska utgöra enskild egendom (yrkande 2).

Eva Bengtson Skogsberg och Elisabeth Svantesson (båda m) föreslår i motion C291 ett tillkännagivande om en ändring av arvsrätten så att arv i rakt nedstigande led automatiskt blir enskild egendom vid giftermål och samboförhållande. Detsamma bör enligt motionärerna gälla vid utfallande belopp från t.ex. grupplivförsäkringar.

I motion C458 av Amineh Kakabaveh (v) föreslås ett tillkännagivande om automatisk skuldavskrivning för kvinnor som av familj eller make skuldsatts för att försvåra skilsmässa (yrkande 3).

Motion C262 av Christer Winbäck (fp) innehåller förslag till ett tillkännagivande om att lagstiftningen utformas så att en efterlevande sambo kan bo kvar i den tidigare med en avliden sambo gemensamma bostaden.

Pågående nordiskt harmoniseringsarbete

En arbetsgrupp inom Nordiska ministerrådet har i en komparativ studie om äktenskapsrätten bl.a. diskuterat frågan om makars egendomsförhållanden (Anders Agell, Nordisk äktenskapsrätt, En jämförande studie av dansk, finsk, isländsk, norsk och svensk rätt med diskussion av reformbehov och harmoniseringsmöjligheter, Nord 2003:2). Vid studien av ländernas lagar på området menar arbetsgruppen att egendom som en make ägt före äktenskapet eller fått genom arv eller gåva inte borde ingå i en bodelning, såvida inte makarna bestämt annorlunda genom avtal i form av äktenskapsförord. Enligt arbetsgruppen talar flera skäl för en begränsning

av delningsegendomen i äktenskapet när numera uppemot hälften av alla ingångna äktenskap upplöses genom äktenskapsskillnad. Det finns därför inte något övervägande ändamålsskäl för att egendom som en make ägt före äktenskapet, ärvt eller fått i gåva enligt huvudregeln ska vara delningsbar vid äktenskapets upplösning (a.a. s. 471 f.).

Tidigare ställningstagande.

Riksdagen har vid flera tidigare tillfällen, senast våren 2008 i enlighet med utskottets betänkande 2007/08:CU12, avslagit motsvarande krav på lagändringar i fråga om egendomsförhållandet mellan makar och sambor. I betänkandet konstaterade utskottet, som anslöt sig till de bedömningar som utskottet tidigare gjort, om att frågor om regleringen av makars egendomsförhållanden i samband med bodelning alltså var föremål för beredning inom ramen för det nordiska samarbetet. Utskottet var därför inte berett att förorda något uttalande från riksdagens sida och ansåg därför att motionen borde avslås.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att frågor om regleringen av makars egendomsförhållanden i samband med bodelning alltså är föremål för beredning inom ramen för det nordiska samarbetet. Utskottet är därför inte berett att förorda något uttalande från riksdagens sida och anser därför att motionerna C262, C291 och C326 bör avslås.

Vad därefter gäller förslaget i motion C458 yrkande 3 vill utskottet framhålla att det enligt gällande regelverk finns möjligheter att jämka resultatet av en bodelning. Jämkning kan bl.a. ske då det med hänsyn till makarnas ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är oskäligt att en make vid bodelning ska lämna egendom till den andra maken i den omfattning som följer av de allmänna reglerna. Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motion C458 yrkande 3, varför detta bör avslås.

Reservationer

1. Särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt, punkt 1 (v) av LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:C309 och 2008/09:C389 samt avslår motion 2008/09:C226.

Ställningstagande

Jag delar motionärernas ståndpunkt i motionerna C309 och C389 om att det är av vikt att den efterlevandes rätt stärks i förhållande till särkullbarn. En efterlevande ska behandlas på ett likartat sätt, oavsett om den efterlevande har egna barn eller särkullbarn.

Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med lagförslag som innebär att den efterlevandes intressen bättre tas till vara i förhållande till särkullbarns rätt att få ut sin laglott.

Riksdagen bör, med bifall till motion C309 och C389 samt med avslag på motion C226, tillkänna för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

2. Sambors arvsrätt, punkt 3 (v) av LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:C289.

Ställningstagande

Enligt sambolagen är efterlevande sambo dödsbodelägare, men har ingen automatisk arvsrätt. När en sambo dör kan den efterlevande begära att samboegendomen fördelas genom en bodelning. Det finns också en skyddsregel som innebär att en efterlevande sambo, i den mån egendomen räcker till, alltid har rätt att som sin andel få ut så mycket av den behållna egen-

domen, efter avdrag för skulder, att det motsvarar värdet av två prisbasbelopp. Resten ärver eventuella barn, föräldrar eller syskon till den avlidne. Det går endast att skydda varandra genom att upprätta ett testamente.

Jag anser att sambor bör skyddas på samma sätt som äkta makar i händelse av dödsfall. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med lagförslag som innebär att det införs arvsrätt mellan sambor.

Riksdagen bör, med bifall till motion C289, tillkännage för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

3. Egendomsförhållandet mellan makar och sambor, punkt 4 (v)

av LiseLotte Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:C458 yrkande 3 och avslår motionerna 2008/09:C262, 2008/09:C291 och 2008/09:C326 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Enligt äktenskapsbalken finns vissa möjligheter att jämka resultatet av en bodelning. Jag anser att det av regelverket klart bör framgå att jämkning ska kunna ske även i situationer där en make skuldsatt kvinnan i syfte att försvåra en skilsmässa. Det får ankomma på regeringen att ta erforderliga initiativ.

Riksdagen bör, med bifall till motion C458 yrkande 3 samt med avslag på motionerna C262, C291 och C326 yrkande 1 och 2, tillkännage för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:C224 av Lars Elinderson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av arvslagstiftningen.

2008/09:C226 av Lars Elinderson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om s.k. särkullbarns arvsrätt.

2008/09:C262 av Christer Winbäck (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till efterlevandeskydd.

2008/09:C289 av Hans Hoff (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i sambolagstiftningen införa arvsrätt mellan sambor.

2008/09:C291 av Eva Bengtson Skogsberg och Elisabeth Svantesson (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arv i rakt nedstigande led blir enskild egendom.

2008/09:C309 av Catharina Bråkenhielm och Jan-Olof Larsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om efterlevande makes skydd beträffande arvsrätten för särkullbarn.

2008/09:C326 av Hillevi Engström (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att 7 kap. 2 § äktenskapsbalken ändras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arv eller gåva ska vara enskild egendom om inte annat föranstaltas av testamente eller gåvobrev.

2008/09:C327 av Hillevi Engström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om återinförande av arvsrätt för kusiner.

2008/09:C389 av Egon Frid och LiseLotte Olsson (båda v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utforma arvslagstiftningen så att den efterlevande partnerns intressen bättre tas till vara i förhållande till särkullbarns rätt att få ut sin laglott.

2008/09:C400 av Lars-Arne Staxäng (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kusiners arvsrätt.

2008/09:C458 av Amineh Kakabaveh (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om automatisk skuldavskrivning för kvinnor som av familj eller en f.d. make skuldsätts för att försvåra skilsmässa vid tvångsäktenskap.

2008/09:C468 av Gunnar Axén och Betty Malmberg (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arvsrätt för kusiner och deras avkomlingar.